

Det välproportionerade trähuset uppfört i timmer och klätt med bräder i två våningar alldeles intill rådhuset brukade under 1800-talets senare hälft kallas Rönströmska gården efter sin innehavare stadsfiskalen och stadskassören Thure Olof Rönström. I denna gård bodde han med sin familj i nästan femtio år, från 1837 till sin bortgång 1883.

Vid ingången mot torget, som då var försedd med en relativt hög och bred trätrappa med inbyggd veranda, syns för övrigt ägaren själv iförd sin ämbetsuniform tillsammans med sin parasollutrustade maka Eva Dorotea samt flertalet av det äkta paret nio barn.

År 1899 flyttade fotograf Johan Adolf Nilson jämte sin andra hustru Helga Petersson och deras första barn Anna in i den nyinköpta fastigheten, där han skulle vara bosatt och yrkesverksam till sin död 1961. Under hans tid tillkom den höga, bastanta stentrappan.

Bottenvåningen användes inte som bostad för familjen Nilson utan här inrymdes till vänster först en kortare tid en guldsmedsaffär och därefter Carl Carlssons cigarr- och tobakshandel. Carlsson arbetade samtidigt som barberare i salongen till höger, tills han 1918 bestämde sig för att exklusivt ägna sig åt snus- och tobaksburkarna.

I hans ställe etablerade då de två kompanjonerna Lang och Holmberg sin rak & frisérsalong. Såväl cigarrer och snus som rakborstar och hårklippningsverktyg skulle tryggt överleva intill den stund huset i sin helhet under rivningsraseriets högsäsong av dess ivrigaste anhängare skulle läggas i sin grav.

Huset är nu, på ett foto taget någon gång under 1950-talet, vitputsat och stentrappan har även kompletterats med järnräcken. I automaten tillhandahålles tobaksvaror och ingenting annat!

Genom portgången skymtar här innergården, som längre in rymmer en "fotoverkstad" och förråd samt hemlighus med horisontala spjälor på dörren för att få in frisk luft och ge skydd mot otillbörlig insyn.

I porten in mot fotograf Nilsons paviljongliknande ateljébyggnad på innergården hade SBTk, Sölvesborgs bordtennisklubb, under ett flertal år en välbesökt tombola som en god och stabil ekonomisk grund för klubbens framgångsrika verksamhet.

Södra delen av kvarteret Andens fasad mot torget. Och jovisst står de där också en tidig söndag morgon, "gubbarna", som brukligt inbegripna i en alltid animerad, initierad och engagerad diskussion om det mesta, sämsta eller bästa i vårt jordeliv.

Den välsorterade pappershandeln, med sitt i skyltfönstret synliga sortiment torde utom allt rimligt tvivel kunna betraktas som juvelen i kronan för varje nördig vykortsentusiast värd namnet! Innehavaren, fabrikören och köpmannen Carl Stålfors (1853–1944), var bördig från Skåne. I Sölvesborg startade han först en fabrik för tillverkning av påsar och därefter även en pappershandel.

Mellan de diskuterande nutida "gubbarna" och de framför portöppningen sju stående dåtida barnen är det fysiska avståndet endast 15–20 meter men det kronologiska gapet åtminstone ett hundra år. Vilka står där i barnens och "gubbarnas" ställe om ytterligare ett sekel? Eller är då själva stället i likhet med barn och "gubbar" också för alltid borta?

Norra delen av kvarteret Andens fasad mot torget.
"Gubbarna" har ännu inte diskuterat färdigt och står kvar liksom den långsträckt, i sin helhet försumbara byggnad, som dessvärre blev en av de slätstrukna slutprodukterna i det landsomfattande rivningraseri som med början på 1960-talet också drabbade Sölvesborg. Bortsett från rådhuset "befriades" hela kvarteret Anden raskt och effektivt från alla sina befintliga hus och innergårdar. "Utveckling", expansion och framsteg betydde då som nu inte sällan "avveckling" i missriktad iver att manifesteras en handlingskraft, som i brist på annan mer konstruktiv eller visionär förmåga fick duga.

En lokaltidning kände sig nödd och tvungen att öppet vädra sin berättigade oro och ta höjd inför den alltmer uppskruvade processens långsiktiga konsekvenser:

"Saneringsverktygen har gått hårt fram mot den gamla bebyggelsen i Sölvesborg under senaste halvåret. Så hårt, att gamla sölvesborgare knappast känner igen sin stad.

Gamla fastigheter rivs och skall i vissa fall ersättas med nya och modernare. Det är givetvis inget fel i detta, men frågan är om Sölvesborg i fortsättningen kan klassas som någon idyll. Stadsborna och gästande turister vill gärna ha staden till en sådan".

En ur strikt ekonomiskt perspektiv högst försvarbar och absolut nödvändig sanering, tyckte de belåtna vinnarna. Å nej, ett skrupellöst, brutalt och ousäktligt övervåld mot ett kollektivt kulturarv, suckade de nedslagna förlorarna.

Vad säger och tror "gubbarna"? Vilket betyg kommer framtidens invånare och gäster att dela ut till de förra respektive de senare?

Till nästa bilduppslag